

30 Μαΐου 1431

Η Ζαν ντ' Αρκ

Βασιλιάς στα 15 του χρόνια, ο Εδουάρδος Γ' της Αγγλίας (1312 - 1377) απαλλάχτηκε γρήγορα από την κηδεμονία του πρωθυπουργού Μόρτιμερ, υπέταξε τους Σκοτσέζους που είχαν νικήσει τον πατέρα του, οργάνωσε στρατό και στόλο και ξεκίνησε τον 100ετή πόλεμο με τη Γαλλία, όπου βασιλεύε (1350-1364) ο Ιωάννης Β' ο Καλός. Τον νίκησε, τον αιχμαλώτισε (1356) και τον φυλάκισε στον πύργο του Λονδίνου. Ό,τι έχασε ο πατέρας του, το ξαναπήρε πίσω ο βασιλιάς (από το 1364) της Γαλλίας Κάρολος Ε' ο Σοφός (1337 - 1380) που πρόλαβε, πριν να πεθάνει, να προχωρήσει σε επιτυχημένες οικονομικές μεταρρυθμίσεις. Άφησε, όμως, στο θρόνο τον γιο του, Κάρολο ΣΤ' τον Παράφρονα, στη διάρκεια της βασιλείας του οποίου (1380 - 1422) η Γαλλία έχασε τα πάντα.

Στα 1399, στο θρόνο της Αγγλίας είχε ανέβει ο Ερρίκος Δ' (1367 - 1413) του οίκου των Λάνγκαστερ. Ο γιος του Ερρίκος Ε' (1387-1422) νίκησε τον Κάρολο ΣΤ' στο Αζενκούρ (1415), κυριεύσε το Παρίσι κι αναγνωρίστηκε με συνθήκη βασιλιάς και της Γαλλίας ([βλ. 21.10.1422](#)

). Ο γιος του Ερρίκος ΣΤ' ήταν ενός έτους, όταν στα 1422 κληρονόμησε και τους δύο θρόνους με επιτρόπους τους δούκες Μπέντφορντ (για τη Γαλλία) και Γκλόστερ (για την Αγγλία). Την ίδια χρονιά, ο 19χρονος δελφίνος Κάρολος Ζ' (γιος του ΣΤ') περίπου το είχε πάρει απόφαση πως δε θα έβλεπε θρόνο και φρόντιζε να γλεντά τη ζωή του, αφήνοντας τους Γάλλους να χάνουν τις μάχες τη μια μετά την άλλη. Όμως, άλλα του επιφύλασσε η μοίρα.

Στα 1412, στο Νταμρεμί της Λωρραίνης, γεννήθηκε η χωριατοπούλα Ζαν. Στα 13 της, έλεγε πως άκουγε φωνές που την καλούσαν να διώξει τους Άγγλους. Στην αρχή, την είπαν τρελή. Αυτή επέμενε ώσπου ο παπάς του χωριού αποφάσισε να την πάει στον δελφίνο Κάρολο. Η Ζαν ήταν πια 17 χρόνων, όταν έγινε δεκτή από τον πρίγκιπα που την άκουσε με προσοχή. Μια θεόσταλτη μικρούλα ίσως να ήταν η λύση για την απόκτηση του θρόνου. Φτιάχτηκε μια πανοπλία στα μέτρα της και βγήκε διάταγμα που την όριζε αρχηγό του στρατού.

Στις 29 Απριλίου 1429, η Ζαν, επικεφαλής λίγων πιστών, μπήκε στην πολιορκημένη από τους Άγγλους Ορλεάνη (Αρκ). Στις 4 Μαΐου, έκανε έξοδο και κυρίευσε ένα κάστρο από τους σαστισμένους Άγγλους. Στις 6, πήρε δεύτερο κάστρο. Στις 7, πληγώθηκε, έπεσε από το άλογο, έβαλε τα κλάματα, σηκώθηκε και συνέχισε. Οι Γάλλοι που για μια στιγμή τη νόμισαν νεκρή, πίστεψαν πως είχαν να κάνουν με αγία. Όρμησαν στους Άγγλους και τους τσάκισαν. Η πολιορκία λύθηκε. Με αρχηγό τη Ζαν ντ' Αρκ (ή παρθένα της Ορλεάνης) όπως την ονόμασαν, οι Γάλλοι νικούσαν παντού, έδιωξαν τους Άγγλους από τη χώρα (εκτός από το Καλαί) και ο Κάρολος Ζ' στέφθηκε βασιλιάς.

Αντίπαλοι του Καρόλου οι Μπουργκινιόν, συνέλαβαν τη Ζαν με δόλο και την πούλησαν στους Άγγλους (1430). Ένα στημένο ιεροδικείο, στη Ρουέν, την καταδίκασε ως μάγισσα. Την έκαψαν ζωντανή στις 30 Μαΐου 1431. Στα 1920, η Ζαν ντ' Αρκ ανακηρύχτηκε αγία της καθολικής εκκλησίας.

1536: Στην Αγγλία, ο Ερρίκος Η' παντρεύεται την τρίτη του γυναίκα, Τζέιν Σέιμουρ, μόλις 11 ημέρες μετά την εκτέλεση της δεύτερης, Άννας Μπόλεϊν.

1848: Επικυρώνεται η συνθήκη του προηγούμενου Φεβρουαρίου ανάμεσα στις ΗΠΑ και το Μεξικό. Οι ΗΠΑ παίρνουν Νέο Μεξικό και Καλιφόρνια καθώς και τμήματα από τις Νεβάδα, Γιούτα, Αριζόνα και Κολοράντο με αντάλλαγμα 15 εκατομμύρια δολάρια.

1913: Με τη συνθήκη του Λονδίνου, τελειώνει ο Α' Βαλκανικός πόλεμος. Τρεις εβδομάδες αργότερα, θα ξεκινούσε ο Β'.

1941: Ο Μανόλης Γλέζος και ο Απόστολος Σάντας κατεβάζουν τη σβάστικα από την Ακρόπολη και υψώνουν την ελληνική σημαία.

1961: Σκοτώνεται από πυρά αυτομάτου όπλου, στον δρόμο για την εξοχική του κατοικία, ο δικτάτορας του Αγίου Δομίνικου, στρατηγός Ραφαέλ Τρουχίλο. Είχε εκλεγεί πρόεδρος το 1930 κι αμέσως μετά εγκαθίδρυσε στυγνή δικτατορία. Γεννήθηκε το 1891.

1981: Δολοφονείται μέσα στο κοινοβούλιο ο πρόεδρος του Μπαγκλαντές σείχη Ραχμάν. Δέκα χρόνια πριν, είχε ανακηρύξει την ανεξαρτησία της χώρας του, γνωστής ως τότε με το όνομα Ανατολικό Πακιστάν.

1988: Σεισμός 7,1 βαθμών της κλίμακας Ρίχτερ χτυπά για μια ακόμα φορά τις βόρειες περιοχές του Αφγανιστάν προκαλώντας τουλάχιστον 5.000 ανθρώπινα θύματα.

2012: Ο πρώην πρόεδρος της Λιβερίας, Τσαρλς Τέιλορ, καταδικάζεται από το Διεθνές Δικαστήριο της Χάγης σε πενήντα χρόνια κάθειρξη ως ηθικός αυτουργός για εγκλήματα

πολέμου (χρηματοδοτούσε τους αντάρτες) στη Σιέρα Λεόνε, κατά τη διάρκεια του εκεί εμφυλίου (1991 – 2001).

2013: Με αφορμή την πρόθεση της κυβέρνησης να κόψει κάποια δέντρα για να διευκολυνθεί η ανέγερση εμπορικού κέντρου στην πλατεία Ταξίμ της Κωνσταντινούπολης, ξεσπούν βίαια επεισόδια, που, τις επόμενες μέρες απλώνονται σε όλες τις μεγάλες πόλεις της Τουρκίας, με νεκρούς και τραυματίες. Αιτία μια σειρά μέτρων της κυβέρνησης Ερντογάν που «μυρίζουν» στροφή του κράτους προς τον ισλαμισμό.

Η 30ή Μαΐου στον πολιτισμό

30 Μαΐου 1778

Ο Βολτέρος

Η ληξιαρχική πράξη γέννησής του έλεγε 21 Νοεμβρίου 1694 αν και πολλοί πιστεύουν ότι

είχε γεννηθεί στις 20 του προηγούμενου Φεβρουάριου αλλά το γεγονός κρατήθηκε κρυφό. Ο Φραγκίσκος Μαρία Αρουέτ, νόθο παιδί κάποιου ανώτερου υπαλλήλου, θεωρητικά ήταν γιος ενός συμβολαιογράφου, τον οποίο ποτέ δεν αγάπησε. Νωρίς έμεινε ορφανός από μητέρα αλλά είχε την τύχη να τον αναλάβει ο νονός του, ένας φωτισμένος αβάς. Έμαθε να αγαπά τους κλασικούς, θαύμασε τον Λουδοβίκο ΙΔ' και πίστεψε ότι η πρόοδος θα ερχόταν μέσα από φωτισμένους μονάρχες. Αναδείχτηκε μέγας συγγραφέας, εγκυκλοπαιδιστής και φιλόσοφος, πίστεψε ως υπέρτατο αγαθό την ελευθερία και υπέρτατη αρετή την ανεξιθρησκία, αγωνίστηκε μάταια για τη δημιουργία μιας σταυροφορίας με σκοπό την απελευθέρωση των Ελλήνων από τους Τούρκους και γνώρισε φοβερές διώξεις για την πολεμική του εναντίον του δεσποτισμού. Από το 1718, υιοθέτησε το όνομα Βολτέρος. Οι συμπατριώτες του τον ήθελαν νέο Ρακίνα. Ο ίδιος έλπιζε να γίνει ο Βιργίλιος της Γαλλίας. Έγινε ο Βολτέρος! Έγραψε τραγωδίες («Ζαΐρα», «Ο θάνατος του Καίσαρα», «Μερόπη», «Μωάμεθ»), ποιήματα («Σάτιρες», «Επιγράμματα» κ.ά.), ιστορικά («Ερρίκος Δ'», «Κάρολος ΙΒ'», «Ο αιώνας του Λουδοβίκου ΙΔ'» κ.ά.), φιλοσοφικά έργα («Δοκίμιο για τα ήθη» κ.ά.), φιλοσοφικά διηγήματα («Ο Αγαθούλης», «Ο μικρομέγαλος» κ.ά.). Πέθανε στις 30 Μαΐου 1778, στο Παρίσι, μόλις έντεκα χρόνια πριν να ξεσπάσει η επανάσταση που ο ίδιος γαλούχησε.

1498: Ο Χριστόφορος Κολόμβος σαλπάρει με έξι πλοία από το Σανλουκάρ της Ισπανίας για το τρίτο του ταξίδι στο Νέο Κόσμο. Θα ανακαλύψει τη Νότιο Αμερική.

1539: Ο Ισπανός θαλασσοπόρος Φερνάντο Σότο (1496 - 1542) κυριεύσει τη Φλόριντα.

1640: Στην Αντβέρπ του Βελγίου πεθαίνει ο Πέτερ Πάουλ Ρούμπενς, ένας από τους μεγαλύτερους ζωγράφους της Φλαμανδικής σχολής. Άφησε πάνω από 500 πίνακες. Γεννήθηκε το 1577.

1911: Ο πρώτος αυτοκινητιστικός αγώνας της Ινδιανάπολης αναδεικνύει νικητή τον Ρέι Χαρούν. Έτρεχε με μέση ωριαία ταχύτητα 110 χιλιόμετρα.

1960: Πεθαίνει στη Μόσχα ο αντικαθεστωτικός συγγραφέας, Μπόρις Πάστερνακ. Έγινε διάσημος με το μυθιστόρημα «Δόκτωρ Ζιβάγκο» που κυκλοφόρησε το 1958, χρονιά που ο ίδιος τιμήθηκε με το νόμπελ λογοτεχνίας. Γεννήθηκε το 1890.

1962: Στα εγκαίνια του αναστηλωμένου καθεδρικού ναού του Κόβεντρι, στην Αγγλία, παρουσιάζεται πρώτη φορά το «Ρέκβιεμ για τον πόλεμο» του συνθέτη Μπένζαμιν Μπρίτεν.

1971: Οι Αμερικανοί εκτοξεύουν το διαστημόπλοιο «Μάρινερ 9» με προορισμό τον Άρη. Ήταν ο πρώτος τεχνητός δορυφόρος σε τροχιά γύρω από τον κόκκινο πλανήτη και έστειλε στη Γη πάνω από 7.000 φωτογραφίες.

1999: Με 39.979 βαθμούς, η ελληνική εθνική ομάδα γυναικών στο ανσάμπλ κατακτά το χρυσό μετάλλιο στο σύνθετο του ευρωπαϊκού Πρωταθλήματος Ρυθμικής, στη Βουδαπέστη.

1999: Οι Βασίλης Πολύμερος και Παναγιώτης Μηλιώτης κατακτούν το χρυσό μετάλλιο στο διπλό σκιφ ελαφρών βαρών του παγκόσμιου Πρωταθλήματος Κωπηλασίας, στο Βέλγιο.

2005: Ο μητροπολίτης Πέτρας, Κορνήλιος, εκλέγεται ομόφωνα τοποτηρητής του θρόνου του πατριαρχείου Ιεροσολύμων, ενώ ο πατριάρχης Ειρηναίος εξακολουθεί να αρνείται να αποχωρήσει.

2011: Μετά από εργασίες δύο χρόνων και εννέα μηνών, ολοκληρώνεται η διάνοιξη της μήκους έξι χλμ. σήραγγας των Τεμπών, της μεγαλύτερης των Βαλκανίων.